

santere er det at gennemgaa Udgiftsposterne, idet disse, som jeg før nævnte, kun er faldet med 18,8 pCt., medens Indtægterne er faldet med 33 pCt. Analyserer man nærmere Udgiftsposterne, viser Udgiften til Indkøb af Kraftfoder en Nedgang af 42,9 pCt. fra i Fjor eller omtrent samme Nedgang som Indtægten af Planteavlsprodukter. Derimod viser Indkøb af andre Varer kun en Nedgang paa 13,4, og endnu værre stiller det sig, naar vi kommer til Udgiftsposten: andre Omkostninger, nemlig Lønninger, Skatter, Forsikringer, Bygninger, Inventar o. s. v., hvor Nedgangen kun andrager 6 pCt. Det er altsaa her, vi er ved det kildne Punkt.

Den Omstændighed, at disse Udgifter kun er faldet med 6 pCt., mens Indtægten er faldet med 33 pCt., er et Bevis for, hvor vanskeligt det er at faa tilvejebragt Rentabilitet, og her er da ogsaa et af de Punkter, hvor der bør skrides ind for at bringe Landbrugets Udgifter i Overensstemmelse med dets Indtægter. Thi medens Landbruget i 1924—25 gav et Nettoudbytte af 246 Kr. pr. ha, svarende til 9,1 pCt. af Kapitalen, saa gav det i 1925—26 kun 26 Kr. pr. ha, svarende til 0,9 pCt. af Kapitalen. Og anstiller vi en Sammenligning mellem de smaa og de større Landbrug, vil man sikkert blive noget overrasket ved at se, at Landbrug under 10 ha, altsaa de mindre Jordbrug, kun har en Forrentning paa 1,2 pCt. af Kapitalen, eller en Indtægt pr. ha af 44 Kr., medens Landbrug over 100 ha har en Forrentning af kun 0,5 pCt. af Kapitalen, svarende til en Indtægt af 11 Kr. pr. ha. I disse Beregninger er indbefattet det beskedne Vederlag for Ejerens Arbejde, men hvis man vil regne det om paa en anden Maade og kræve en normal Forrentning af den Landbrugs-kapital, som er indsat i Ejendommen, en Forrentning af 6 pCt., saa bliver der overhovedet ingen Arbejdsfortjeneste for Ejerne af de almindelige mellemstore og større Landbrug, og selv for Ejerne af de smaa Brug vil der kun blive en Arbejdsfortjeneste, som ligger 30—40 pCt. under, hvad de kunde have indtjent, hvis de havde arbejdet for andre til den almindelige gængse Løn. Saaledes stiller Resultatet sig for Landbruget i Aaret 1925—26, og saa maa man endda erindre, at de Landbrug, der her er Tale om, i Virkeligheden er nogle af de mest veldrevne.

Jeg maa maaske tillige nævne et Par Tal til Belysning af Formueforandringen fra 1924—25 til 1925—26. I saa Henseende viser den sidste Kolonne et Formueforbrug

for Ejendomme under 10 ha svarende til 276 Kr., eller med andre Ord Balance, men ser vi paa Ejendomme paa 10—20 ha, saa har der været et Formueforbrug af 1 679 Kr., for Ejendomme mellem 20 og 30 ha af 3 091 Kr., for Ejendomme paa 30—50 ha af 4 372 Kr.; for Ejendomme paa 50—100 ha har der været et Formueforbrug af 8 440 Kr. og for Ejendomme paa over 100 ha 19 588 Kr. Man vil altsaa se, at for samtlige Kategorier af Landejendomme har der i det nu afsluttede Regnskabsaar været et betydeligt Formueforbrug.

Man kunde ogsaa anstille en Sammenligning mellem Priserne i Regnskabsaaret 1925—26 og saa de Priser, der er gældende nu i Regnskabsaaret 1926—27. I Oktober Maaned i Fjor havde vi en Smørpris af 4,48 Kr.; den er i Øjeblikket 3 Kr., men var i sidste Uge nede paa 2,87 Kr. Flæskeprisen var i Fjor 1,96 Kr., i Øjeblikket 1,66 Kr. Men endnu værre stiller det sig med Hensyn til Prisen paa Slagtekvæg. Dette var i Fjor i en Pris af 62 Ø. pr. kg, i Oktober i Aar kun 44 Ø., medens den forud for Krigen i Aarene 1909—14 var 55 Ø. pr. kg, med andre Ord er Prisen i dette Øjeblik 11 Ø. lavere pr. kg end før Krigen. Kælvekøer stod i Fjor i en Pris af 625 Kr., nu af 400 Kr., og Handelsheste, som i Fjor stod i en Pris af 850 Kr., er i dette Øjeblik nede i en Pris af 650 Kr. og jeg er endda tilbøjelig til at tro, at de fleste vilde være glade, hvis de kunde opnaa en saadan Pris; i Aarene forud for Krigen var Prisen 730 Kr. Noget tilsvarende gælder med Hensyn til Halm og Hø, idet ogsaa Halmprisen i dette Øjeblik ligger under Priserne i 1909—14.

Jeg tror, man vil indrømme, naar man ser paa disse Tal — som vi vel kan frygte endnu ikke er de laveste, vi vil faa at se —, at det vil være uhyre vanskeligt at faa Landbrugsbedrifterne til at svare sig i det indeværende Aar. Jeg tror desværre, det vil være meget faa Landbrug, der vil være i Stand til at forrente sig og give et Overskud til Ejerens Familie at leve af. Jeg tror, den store Part af danske Landbrugere vil komme til at tære paa Kapitalen, hvis de endnu har nogen i Behold, eller til at stifte Gæld, hvis de er i Stand til det, og de, der ikke er i Stand til nogen af Delene, vil blive nødt til at forlade deres Ejendomme. Vi maa gøre os det klart, at der i det kommende Aar vil være adskillige danske Landbrugere, der dels har tæret den Kapital op, som de har samlet sig, dels stiftet den Gæld, de er i Stand til at stifte, saa at mange kommer til at staa overfor den bitre Nødvendighed at maatte forlade deres